

**แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น**
**Guidelines for the Academic Administration for Excellency
of Holy Redeemer Khon Kaen Province**

บุญจันทร์ ราชชูแสน
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
Boonjun Ratsuisaen
College of Asian Scholars
Email: Pajanefrong1964@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ตามขอบข่ายงานวิชาการ 7 ด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 175 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากสัดส่วนตามจำนวนครูแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยง 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเทคนิค การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

* ได้รับบทความ: 4 มีนาคม 2565; แก้ไขบทความ: 27 กันยายน 2565; ตอรับตีพิมพ์: 30 กันยายน 2565
Received: 4 March 2022; Revised: 27 September 2022; Accepted: 30 September 2022

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการมากที่สุด คือ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา คือ การจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การศึกษาและการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น คือ 1) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นฐานแห่งการประกาศข่าวดีอย่างมีประสิทธิภาพ 2) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น 3) ตรวจสอบ ประเมินผล ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 4) จัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ 5) จัดทำโครงการเสริมหลักสูตรให้นักเรียนพัฒนาทักษะกระบวนการคิด 6) นิเทศการเรียนการสอนภายในโรงเรียนตามระบบและกระบวนการของการนิเทศ 7) การกำกับ ติดตาม ช่วยเหลือ ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน

คำสำคัญ: แนวทาง; การบริหาร; ความเป็นเลิศ

Abstract

The objectives of this research were: To study the current condition and the necessity of academic administration towards excellence at Holy Redeemer Khon Kaen Province. The research was divided into 2 phases. The first phase examined the current situation and the need for academic administration of Holy Redeemer Khon Kaen Province. According to the seven academic frameworks, the sample group used in this research were 175 administrators and teachers of Holy Redeemer Khon Kaen Province, which were obtained by simple random sampling. The tools were a 5 level estimation questionnaire with a reliability of 0.95. The statistics used percentage, mean and standard deviation by interviewing 5 qualified persons.

The results of the research were found that: Current conditions and the necessity of academic administration of Holy Redeemer Khon Kaen Province overall, at a high level considering each aspect, it was found that the most important need for academic administration is media and technology development for education, followed by curriculum management; teaching management educational supervision and research to improve educational quality, respectively. Guidelines for academic administration

excellence at Holy Redeemer Khon Kaen Province are: 1) Developing learning resources in schools as a base for effective good news announcements, 2) Develop educational institutions curriculum according to the core curriculum of basic education and needs of society, local communities, 3) Inspect, evaluate, improve and develop educational institutions' curricula. with participation of all concerned parties, 4) organize a meeting to exchange ideas in organizing learning activities and give the community an opportunity to participate in learning management, 5) prepare extra-curricular projects for students to develop thinking skills, 6) Supervision of teaching and learning in schools according to the supervision system and process and 7) Supervision and follow-up to assist teachers in conducting classroom research.

Keywords: Guidelines; Administration; Excellency

บทนำ

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพนั้นจะต้องประกอบด้วยหลักสูตร กระบวนการเรียน การสอนครูและบุคลากรทางการศึกษาและระบบการบริหารจัดการซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญกล่าวคือ หลักสูตรจะต้องมีลักษณะกว้าง ยืดหยุ่นและมีความเป็นสากลทัดเทียมมาตรฐานโลกมีเนื้อหาที่จำเป็นต่อการเรียนรู้โลกปัจจุบันและอนาคต เปิดโอกาสให้ชุมชนหรือสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่นและหลากหลายกับสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงของชุมชนหรือสังคม กระบวนการเรียนการสอนจะต้องเน้นนักเรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งเน้นการค้นคว้าสร้างความรู้ร่วมกับผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง กิจกรรมและสื่อการเรียนสอดคล้องและสัมพันธ์กันส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน บทเรียนต้องทำหลายทางปัญญาคำถามต่าง ๆ ต้องพัฒนาทักษะ การคิด อารมณ์และความรู้สึกให้โอกาสในการแสดงออกอย่างอิสระมีความคาดหวัง ความเป็นเลิศของนักเรียนร่วมกันทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียนและครูใช้แหล่งเรียนที่เหมาะสมใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคนดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงทักษะสำคัญจำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะที่เรียกตามคำย่อว่า 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น

(Arithmetics) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – Cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579)

โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาท สำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในการบริหารโรงเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นตัวบ่งชี้ว่าการจัดการศึกษาหรือการบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จหรือไม่ก็คือผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ วิสัยทัศน์ ผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริม สนับสนุน ครู-อาจารย์ให้ได้รับการพัฒนา และทันต่อการเปลี่ยนแปลงให้เกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (กิตติ เพ็ญ, 2550)

จากเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เป็นทิศทางที่จะทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบความสำเร็จได้ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหาร โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่จะนำพาให้ สถานศึกษาประสบความสำเร็จ จึงได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียน มหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้และเป็นแนวทางที่จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ ในการดำเนินงานวิชาการให้มีคุณภาพและให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถขยายผลให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาอื่นนำไปใช้ในการพัฒนาบริหารวิชาการและพัฒนา การจัดการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัด ขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาขอนแก่น โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาเมืองพลโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาน้ำฝั้น และโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาน้อยสามเหลี่ยม จำนวน 5 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 320 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น กำหนดขนาดโดยเปิดตาราง Krecie and Morgan และใช้การกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling) (ทิพยา กิจวิจารณ์, 2549 : 138) เป็นผู้บริหาร และครู จำนวน 175 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ประสบการณ์ในตำแหน่ง (อายุการทำงาน) และวุฒิการศึกษา มีลักษณะ เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Best and Kahn, 1993) แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ครอบคลุมเนื้อหาขอบข่ายการดำเนินงาน วิชาการของโรงเรียนจากการสังเคราะห์ 7 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา 6) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 7) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้ศึกษาดำเนินขอหนังสือแนะนำจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย จังหวัดขอนแก่น ไปขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและตอบแบบสอบถาม

3.2 ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์

3.3 ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง ผู้ศึกษาได้ติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนและแจกแบบสอบถามอีกครั้งในรายที่แบบสอบถามสูญหายหรือไม่ได้รับคืน โดยขยายเวลาเพิ่มอีก 1 สัปดาห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ มาตรวจให้คะแนนตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์หาค่าความถี่และ ค่าร้อยละ

4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบข้อมูลประเภทมาตราส่วน (Rating Scale) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.3 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อหาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีลำดับควา

4.3 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อหาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีลำดับความสำคัญ สำหรับนำไปออกแบบสัมมนา

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 213
ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2565

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้าน

แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการจัดการหลักสูตร	4.50	0.56	มากที่สุด	4.57	0.54	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.53	0.52	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด
3. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.55	0.54	มากที่สุด	4.59	0.57	มากที่สุด
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.50	0.58	มากที่สุด	4.56	0.55	มากที่สุด
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.44	0.63	มาก	4.48	0.64	มากที่สุด
6. ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.49	0.58	มาก	4.57	0.56	มากที่สุด
7. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.56	0.53	มากที่สุด	4.58	0.54	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.52	0.57	มากที่สุด	4.56	0.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.56$) รองลงมา คือ ด้านการวัดผลประเมินผล ($\bar{x} = 4.55$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.53$) ด้านการจัดการหลักสูตร และด้านนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 5.00$) ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 4.49$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.44$) และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.53$) เมื่อพิจารณารายด้านที่มีเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.53$) รองลงมา คือ ด้านการวัดผลประเมินผล ($\bar{x} = 4.59$) ด้านการจัดการหลักสูตรและด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 4.57$) ด้านการนิเทศการศึกษาและ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.56$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.48$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) เพื่อการหาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมและรายด้าน จำเป็นโดยรวม

แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความสำคัญ
1. ด้านการจัดการหลักสูตร	4.50	4.57	0.016	2
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.53	4.60	0.015	3
3. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.55	4.59	0.008	6
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.50	4.56	0.013	4
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.44	4.48	0.009	5
6. ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.49	4.57	0.018	1
7. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.56	4.58	0.004	7

จากตารางที่ 2 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นปรับปรุง เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น สรุปผลการศึกษาค้นคว้า ได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานสถานศึกษาเพราะงานหลักของสถานศึกษา โดยเฉพาะเรื่องหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถของนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษา ดังนั้น การบริหารงานวิชาการ

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 215
ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2565

จึงเป็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของนิลวรรณ วัฒนา (2556) เมื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดการหลักสูตร และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมสภาพอยู่ในระดับดีที่สุด

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและลำดับความต้องการจำเป็นต้องปรับปรุงเพื่อมาดำเนินการใช้ในการจัดทำแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดทำโครงการเกี่ยวกับการจัดหา ผลิตและพัฒนา สื่อนวัตกรรมสนับสนุนให้ครูจัดหาและผลิตสื่อนวัตกรรมและใช้สื่อนวัตกรรมให้ตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหา มีการเลือกวิธีการใช้และผลิตสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีการประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมทุกครั้ง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขสื่อนวัตกรรมให้ดียิ่งขึ้น 2) ด้านการจัดการหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจำเป็นต้องสำรวจและสอบถามความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในชุมชน และท้องถิ่นเพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียนในชุมชน และท้องถิ่น แต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดขอบข่ายภาระหน้าที่และวางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และบริบทความต้องการของชุมชนท้องถิ่น กำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละรายวิชาและแต่ละระดับชั้นให้ ชัดเจนโดยให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา โดยเชิญคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กัมพล ชันทะวงษ์ (2555) 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคตหลักการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นการนำเอาวิธีการสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ออกแบบแผนการสอน และกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอนครูผู้สอนควรจัดทำรายงานการพัฒนาตนเองให้ผู้บริหารทราบทุกภาคเรียน กลุ่มบริหารวิชาการควรสรุปผลการติดตามและการประเมินผล การจัดการเรียนการสอนเพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วิจารย์ พานิช (2555) 4) ด้านการนิเทศการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการในการนิเทศ ติดตาม และตรวจสอบกระบวนการเรียนการสอนของครู และจัดทำเอกสารคู่มือการนิเทศของสถานศึกษา

เพื่อใช้ในการอ้างอิงและมีการเผยแพร่เอกสารระบบการนิเทศลงในอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุปลงผลการนิเทศ แล้วนำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 5) ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์วิจัยและการนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน ต้นสังกัดวิจัยประเมินผลเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน สร้างกระบวนการเสาะแสวงหาความรู้เพื่อที่จะตอบคำถามหรือปัญหาข้อสงสัยที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน 6) ด้านการวัดผลประเมินผล ส่งเสริมให้งานวัดผลมีฐานข้อมูลในระบบ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้นและปรับปรุงข้อมูล จัดทำจัดทำคู่มือระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา เพื่อกำกับติดตามการปฏิบัติงานของงานวัดผลให้ถูกต้องรวดเร็วตามแนวปฏิบัติของสถานศึกษา จัดอบรมครูผู้สอนศึกษาวิธีการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผลประเมินผลและปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการทุกภาคเรียน 7) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานรินทร์ มีมาก (2553) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และตรวจสอบประเมินผลระบบประกันคุณภาพ การศึกษาและพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพ มีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อติดตามคณะทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายคณะปฏิบัติงานให้บรรลุผลตาม เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีการนำผลการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษา มาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ควรส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียนในการประกาศข่าวดี โดยการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นฐานแห่งการประกาศข่าวดีอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น ตรวจสอบ ประเมินผล ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และจัดทำโครงการเสริมหลักสูตร ให้นักเรียนพัฒนาทักษะกระบวนการคิด

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์ 217
ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2565

ติดตามช่วยเหลือครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนและนิเทศการเรียนการสอนภายในโรงเรียนตามระบบและกระบวนการของการนิเทศ เพื่อการพัฒนาโรงเรียนในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนไว้เป็นประจำทุกปีและควรมีการวางแผนการในงานแนะแนวการศึกษาไว้อย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1) ควรมีการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น และนำผลการศึกษาวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของการบริหารงานวิชาการในลักษณะที่เป็นการศึกษาแบบต่อยอด หรือการศึกษาเพิ่มเติมแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพก็จะทำให้ได้ความรู้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการวิเคราะห์สาระสำคัญ. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : ศูรสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3). กรุงเทพฯ: ศูรสภาลาดพร้าว.

คำรณ แจ่มเปีย. (2557). แนวทางการพัฒนาด้านวิชาการของครูในกลุ่มแม่แลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ดิเรก อนันต์. (2556). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

- นภารัตน์ ชลศฤงคาร. (2557). การบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานด้านผู้เรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พนัส ด้วงเอก. (2555). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารั้วรัมย์ เขต1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ลัดดา เฟื่องผล. (2557). แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ลิขิต เศรษฐบุตตร. (2551). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- วันชัย พงสุพันธ์. (2553). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิเชียร ยอดจักร. (2555). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 1. (สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริวรรณ เสมอวงษ์. (2554). บทบาทในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด นครสวรรค์. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: บริษัทปริกหวาน กราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2547). เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
- สรารุช ถิตย์พงษ์. (2555). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 1. (การศึกษานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อโนทัย ใจกลาง. (2555). สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

อิสริย์ เงินพูลคุณสุข. (2554). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนธรรมาภิสัย อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม. (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยทองสุข.

_____. (2558). รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2558. ม.ป.ท.

_____. (2558). แนวทางการจัดทำทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะสาขาวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.,

Boston: Harvard University law School. อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). การบริหารและการจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). Rural Development Participation: Concept and Measure For Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies. New York: Cornell University Press.

Delaney, R. (2000). Parent Participation in Dissertation Abstracts International. 60(07), 2349 - A.

Edley, C. Jr. (1992). A world class school for every child: The challenge of reform in Pennsylvania. Boston: Harvard University law School. อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). การบริหารและการจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Huntington, S. & Nelson, S. (1975). No easy choice: political participation in developing countries. New York: Harvard University Press.

Putti, J. M., Aryee, S., & Tan, K. L. (1989). Work values and organizational commitment: A study in the Asian context. *Human Relations*, 42(3), 275-288. <https://doi.org/10.1177/001872678904200305>.

Human Relations. 4(2): 275-288. United Nations. (1981). Yearbook of International Trade Statistics. United Nations: UN Press.

William, E. (1976). Electoral Participation in a Low Stimulus Election. *Rural Development*. 4(1).